

NAUJOS KNYGOS

Kunigo Juozo Zdebskio istorija knygoje „**Šventojo Akiplėšos medžioklė**“

Gydytojas, poetas, prozininkas Gasparas Aleksa išgarsėjo medikų pasaulį vaizduojančiais kūriniais, o naujojo romano „Šventojo Akiplėšos medžioklė“ pagrindinis veikėjas – reali asmenybė, kunigas Juozas Zdebskis.

Veiklaus kunigo gyvenimas buvo kupinas skaudžių patirčių ir pavojų. Jis, kilnojamas iš parapijos į parapiją, du kartus kalėjo už vaikų katekizavimą, išėjusį į laisvę saugumiečiai jį bandė sugniuždyti psichologiškai – slapta automobilio sėdynę ištepė chemine medžiaga, kuri nudegina sėdmenis ir šlaunis. Taip siekta kunigui inkriminuoti venerinę ligą. Nuo kunigo nusigręžė bičiuliai, tačiau jis nė vieno žmogaus nelaikė priešu. Penketą kartų buvo kėsintasi jį nužudyti. Galiausiai J. Zdebskis, saugumiečių vadintas Akiplėša, įkyriai persekiotas iki paskutinės gyvenimo minutės, žuvo per autoįvykį iki šiol neišaiškintomis aplinkybėmis.

Maištingojo kunigo paveikslą rašytojas sukūrė, remdamasis dar likusių gyvų bendražygių prisiminimais ir jų išsaugotais J. Zdebskio dienoraščiais.

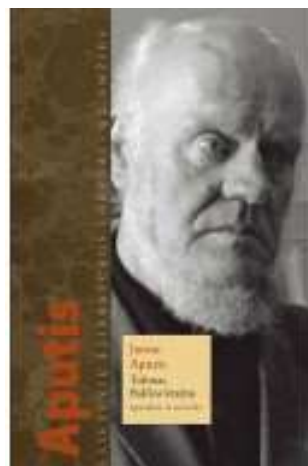
„**Romanas apie meilę**“ Lena Andersson – viena garsiausių Švedijos žurnalistė, rašytoja, už šį kūrinį buvo apdovanota Augusto premija.

Dauguma moterų išgyveno panašią istoriją. Meilė, kaip žinia, akla. Ji sudrumsčia ir šalčiausius protus. Estera Nilson – intelektualė ir nepriklausoma moteris. Ji tikrai žino, ko nori, ir elgiasi tik pagal savo principus. Tačiau kartą ją pakviečia skaityti paskaitą apie garsų menininką Hugo Raską...

Ta šiurpi praraja tarp minties ir žodžio, noro ir išraiškos, tikrovės ir fantazijos, o drauge tai, kas tokiose prarajose išsivysto, – apie tai ir yra šis pasakojimas.

Lena Andersson

Dauguma moterų išgyveno panašią istoriją. Bet mažai jų papasakotų ją taip gerai.

Serią „Lietuvių literatūros lobynas. XX amžius“ papildė Juozo Apučio apysakų ir novelių knyga „**Tolimas Balčios kraštas**“.

Juozas Aputis (1936–2010) – vienas iškiliausių XX amžiaus lietuvių rašytojų. Jo prozos rinktinę „Tolimas Balčios kraštas“ sudaro dvi apysakos ir pluoštas novelių, sukurtų daugiau nei per keturis kūrybinio darbo dešimtmečius. Kūriniai atrinkti iš paties autoriaus sudarytų novelių rinktinės „Gegužė ant nulūžusio beržo“ (1986) ir „Vieškelyje džipai“ (2005) bei paskutiniaisiais rašytojo gyvenimo metais jo peržiūrėtos ir redaguotos apysakų knygos „Bėgiai išnyksta rūke“ (2010).

Dešimties geriausių autorių novelių antologija 1994–2014

Antologinėje knygoje spausdinamos geriausios novelės, publikuotos žurnale „Metai“ ir pelniusios prestižinę Antano Vaičiulaičio premiją. Noveles lydi jų autorių esė, atspindinčios požiūrį į žanrą, jo klasiko puoselėtas vertybes, aprėpiančios ir gyvenimo apmąstymus. Novelių autoriai: Romualdas Granauskas, Juozas Aputis, Rimantas Šavelis, Renata Šerelytė, Petras Dirgėla, Danutė Kalinauskaitė, Bitė Vilimaitė, Vidas Morkūnas, Laura Sintija Černiauskaitė, Valdas Papievis.

„**Vienuolikta stotis**“. Romanas. Emily St. John Mandel – Niujorke gyvenanti kanadiečių kilmės rašytoja, keturių romanų autorė

Istorija apie atmintį, praradimus, ilgesį ir trapų pasaulio grožį.

Kirsten niekada nepamirš to vakaro, kai Arturas Leanderis, garsus Holivudo aktorius, vaidindamas „Karalių Lyrą“ scenoje patyrė širdies smūgį... Nes kaip tik tuo metu ėmė skliti žinios apie keistą gripą, kilusį Gruzijoje. O po kelių savaičių pasaulis neatpažįstamai pasikeitė...

Praėjus dviem dešimtmečiams Kirsten su nedidele aktorių bei muzikantų grupe, vaidinančia Šekspyrą ir grojančia, keliauja po žlugusios civilizacijos griuvėsius. Jie vadina save Keliaujančia Simfonija, jų noras – išsaugoti meno ir žmoniškumo likučius. Kirsten mažai ką prisimena iš buvusio gyvenimo. Ant jos rankos ištatuiruota „Išgyventi – nėra svarbiausia“. O kas gi svarbiausia tada, kai, rodosi, nebelieka nieko, kuo gyveno žmogus?

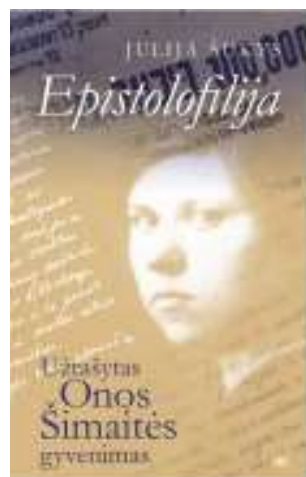

Poezijos rinktinė „**Ovalas**“. Vieno iškiliausių visų laikų lietuvių poetų Sigitos Gedos (1943–2008) kūrybos rinktinė, aprėpianti autoriaus kūrybą nuo pirmosios knygos iki paskutiniųjų eilėraščių. Gamta ir vaikystė, karai ir istorija, prievarta ir artimo meilė, Lietuvos ir pasaulio menas, religijų įvairovė ir asmenybės maištas prieš bet kokias taisykles – tai tik keletas temų, kurias savo eilėraščiuose narsto poetas. Atviro nervo ir didžios išminties, juodžiausių dvasinių sutemų ir skaidriausių dvasinių nušvitimų, agresyviausio chaoso ir pačios tikriausios harmonijos poezija. Tekstai, seniai tapę reiškiniumi, be kurio neįsivaizduojama ne tik XX a. lietuvių literatūra, bet ir pati Lietuva.

Žydinčių bulvių sapnai/ dienoraščiai. Iškilaus poeto, eseisto Sigitos Gedos (1943–2008) dienoraščiai.

2002–2003 metais užrašytuose laisvos formos tekstuose kaleidoskopiškai keičiasi pačios asmeniškiausios poetinės pajautos ir mėginimas objektyviai suvokti esamojo laiko aktualijas, asmeniškai išgyventos praeities prisiminimai ir plataus kultūrinio lauko ženklai. Stilių ir formų, temų ir impresijų kontrapunktas susilieja į bendrą nepakartojamą ir su niekuo literatūroje nesupainiojamą intonaciją. Pirmoji Sigitos Gedos dienoraščių knyga, leidžiama po Autoriaus mirties.

Epistologilija. Užrašytas Onos Šimaitės gyvenimas. Knyga apie žydų gelbėtoją

Turbūt nėra kitos lietuvių moters, kuri būtų taip plačiai žinoma pasauly iš įvairiomis kalbomis išleistų knygų, enciklopedijų bei vadovėlių, kaip Ona Šimaitė. Kukli pedagogė, publicistė, bibliotekininkė, II-ojo pasaulinio karo metais dirbusi Vilniaus universiteto bibliotekoje, tapo garsiausia Vilniaus geto žydų gelbėtoja. Jai vienai pirmųjų iš Lietuvos piliečių buvo suteiktas Pasaulio Tautų Teisuolio vardas, o Jeruzalėje Teisuolių alėjoje auga jos vardo medis.

Kanados lietuvių, literatūrologė, rašytoja Julija Šukys praskleidžia laiškuose bei dienoraščiuose užrašytą šios moters gyvenimą. Kaip tikra žodžių išdininkė O. Šimaitė kruopščiai rinko ir saugojo užrašytus savo gyvenimo liudijimus, tarp kurių gausybė laiškų, dienoraščių, straipsnių, spaudos iškarpu. Stengdamasi suprasti tylios, bet labai svarbios mūsų istorijai asmenybės gyvenimą autorė pateikia ir netiesioginį savo autoportretą, ir kartu pasakojimą apie vieną nuostabų gyvenimą, leidusį išlikti daugeliui

kitų gyvenimų.

Nobelio premijos laureato Güntherio Grasso biografinė knyga „**Svogūno lupimas**“, vos išleista Vokietijoje, sukėlė skandalą. Apie ją kalbėjo ne tik vokiečiai, bet ir anglai, amerikiečiai, prancūzai. Pasigirdo reikalavimų, kad iš autoriaus būtų atimta Nobelio premija. Güntheris Grasso pirmąsyk viešai pripažino tai, ką ilgai slėpė. Sulaukęs 79-erių jis panoro papasakoti apie juodžiausią savo praeities dėmę.

Tai istorija apie vaiką, kuris, svajodamas ištrūkti iš ankšto dviejų kambarių buto Dancige, tapo fiurerio kareiviu. Nepriimtas į povandeninį laivyną penkiolikmetis, sulaukęs septyniolikos jis buvo pašauktas tarnauti SS...

Prieš mūsų akis skleidžiasi spalvinga XX amžiaus panorama ir intymiausios rašytojo gyvenimo akimirkos: gintarais nusėta Baltijos pakrantė, amerikiečių belaisvių stovykla, kurioje žaista kauliukais su, tikėtina, būsimu popiežiumi, pokario Vokietijos griuvėsiai, tautos kaltės klausimas, meilės nuotyčiai, dailės studijos, Paryžius, draugystė su Pauliu Celanu, „Skardinio būgnelio“ gimimas...

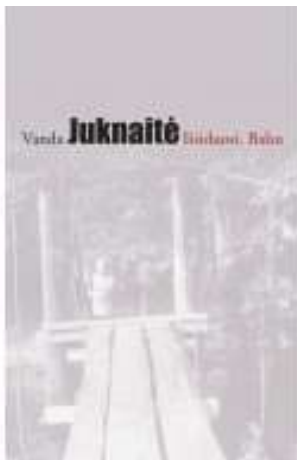

Eugenijus Ignatavičius, romanas „**Baltieji stulpai**“

Bandytas gyvenime kliautis jausmais, o ne protu.

Pasakodami žmonės mėgina susigrąžinti laiką... Juk kiekvienam mūsų šioje žemėje tenka plotelis, apšviestas saulės, pilnas žiemų ir vasarų, bet mes džiaugdamiesi nė nepagalvojame, kad jų neteksime, sako „Baltųjų stulpų“ herojus Vygandas. Jau artėdamas prie gyvenimo kelio pabaigos jis atsitiktinai sutinka jauną žurnalistą Darių. Gal šiam pravers seno žmogaus istorija? Ir gal tas laikas dar nemiręs, o gal nemiršta niekad, nes išminčiai sako, kad mirtis tolygu gyvenimui...

„Jaunystėje susikuriame kilniausius siekius, priešdami ateitį palankiausiomis spalvomis, nė nepagalvojame, kad mus gali ištikti tos pačios išorinės ir vidinės kliūtys, su kuriomis susiduria einantieji arba nuėjusieji prieš mus.

Esė, pokalbiai „**Išsiduosi. Balsu**“. Vanda Juknaitė, įsitvirtinusi tarp stipriausių prozos meistrų, nuolat reflektuoja gyvenimą ir kultūrą savo eseistikoje, parašytoje jautria moters ranka. Pirmas šios knygos kūrinys nauja kalba prabyla apie stokojančius ir visuomenės atstumtuosius, stabdydamas suvokimo inerciją ir versdamas mąstyti. Greta šio ir kitų eseistikos spausdinami pokalbiai, kuriuose įdėmiai žvelgiama į dabartines permainas. Įsitikinimo galia, dvasios vertybių tvirtinimas – šviesūs šios knygos ypatumai.

Esminis klausimas, kurį laisvė užduoda žmogui, yra vienas: ar gali semtis jėgų pats iš savęs? Taigi ar pažįsti savo paties jėgą? Ar buvai kada gyvenimo suvestas į akistatą su pačiu savimi mirtinoje ligoje, tremtyje, kalėjime – vietoje, kuri atmeta, užbraukia įprastus elgesio įgūdžius, kultūros prietarus, parengtus atsakymus, išankstinį žinojimą. Likus be nieko, žmoguje prakalba jo paties balsas.

S. Kreller kūryba įvertinta ne viena literatūros premija, jau tris kartus ji buvo nominuota svarbiausiajai – Vokiečių jaunimo literatūros premijai, taip pat ir už romaną **Drambliai nematomi**. Tai knyga smurto šeimoje tema.

Kažkokie keisti vaikai, tie du Julija su Maksu, – Maša tai pajunta nuo pirmos akimirkos, vos su jais susipažinusi. Paskui ji pamato didžiules mėlynės, marginančias Julijos kūną. O vieną dieną, nesulaukusi vaikų žaidimų aikštelėje, Maša patraukia jų ieškoti ir atsiduria jų namų sode. Tai, ką išvysta netyčia pažvelgusi pro langą į vidų, galutinai įtikina: šitiems vaikams reikia kaip nors padėti. Bet kaip, jei niekas iš suaugusiųjų nenori Mašos nė girdėti? Mergaitei kyla pragaištinga mintis – bet gal kartais geriau padaryti nevykusį žingsnį, nei iš viso nieko nedaryti.

Susan Kreller gimė 1977 m. Plauene (Vokietijoje), studijavo germanistiką ir anglistiką, apgynė disertaciją apie anglų vaikų poezijos vertimus į vokiečių kalbą. Gyvena su šeima Bylefelde.

Alvydo Šlepiko apsakymų rinkinį „**Lietaus dievas ir kiti**“ sudaromeisteriškai pasakojamos provincijos miestelio istorijos, aprėpiančios žmonių nuopuolius, kasdienybės skaudulius ir šviesias vaiko svajones, gėrio daigus, pačios būties dėsnius.

Alvydas Šlepikas už eilėraščių rinkinius „Taika tavo kraujui“ ir „Tylos artėjantis“ pelnė Zigmo Gėlės ir J. Lindės-Dobilo premijas, už novelių rinkinį „Lietaus dievas“ – Petro Cvirkos literatūros premiją.

Daugiausia apdovanojimų rašytojas pelnė už romaną „**Mano vardas – Marytė**“: Lietuvos rašytojų sąjungos premiją, Jono Marcinkevičiaus literatūros premiją, Patriotų premiją; skaitytojai romaną išrinko 2012 metų knyga.

Romanas nušviečia vieną iš baltųjų istorijos dėmių – „vilko vaikų“ situaciją. Po

Antrojo pasaulinio karo Rytprūsių vokietės siuntė vaikus anapus Nemuno, kur buvo duonos, ir vokiečiai ėjo į Lietuvą, dirbo pas ūkininkus, elgetavo, o sunkiai uždirbtą maistą nešė savo badaujančioms šeimoms.

Vokiečių mergaitės Renatės, gavusios lietuvišką vardą Marytė, ir jos šeimos istorija atskleidžia daugelio pabėgėlių tragišką likimą, pirmuosius pokario metus Rytprūsiuose ir Lietuvoje. Romano autorius rėmėsi tikrais faktais, „vilko vaikų“ ir jų artimųjų pasakojimais.

„Karus kažkas pradeda, kažkas tampa nugalėtojais, tačiau našlės ir vaikai pralaimi visada. Antrasis pasaulinis karas pasibaigė, jie – tarp pralaimėjusių, nes žuvusieji buvo jų tėvai, o našlės – jų motinos. Pasaulis plytėjo piktas ir pavargęs. O jie – tik vaikai. Tačiau – vilko vaikai. Ši knyga – apie meilę ir užuojautą. Ir apie atmintį.“ – Alvydas Šlepikas

Knyga išrinkta 2012-ųjų „Metų knyga“ suaugusiųjų prozos kategorijoje.

Justinas Sajauskas – 2014 - ųjų metų Patriotų premijos laureatas. Knyga

„**Neužmirštami Suvalkijos vardai**“ išrinkta į 2014 - ųjų metų kūrybiškiausių knygų dvyliktuką. Tai partizanų, ryšininkų, rezistencinės kovos rėmėjų gyvenimai miniatiūrų romane

Literatūrinės **miniatiūros** vaizdingai perteikia buvusių **partizanų, ryšininkų, rezistencinės kovos** rėmėjų gyvenimą, **pokario Lietuvos** realybę. Beatodairiška drąsa ir bailumas, ištikimybė laisvės idealams ir išdavystės, rimti apmąstymai ir šelmiška šypsienėlė, tikrumas ir meninė išmonė – visa tai susiję, susipynę, o gal sąmoningai supinta, kad galėtume lyginti ir susivokti. To laiko įvykių autorius nesistengia nei lakuoti, nei menkinti. Jis liudija – jautriai ir kūrybiškai.

XX. a. lietuvių vaikų literatūros tyrimai. „**Auginančioji literatūra**“, t.y. literatūra, kurios misija – auginti, ugdyti, auklėti. Knyga, padedanti suvokti vaikų literatūros raidą, jos procesus, tendencijas.

Kęstutis Urba, žinomas vaikų literatūros specialistas, knygoje

„Auginančioji literatūra“ tyrinėja XX a. lietuvių rašytojų kūrybą, skirtą jaunesiems skaitytojams, daugiausia prozą ir dramaturgiją. Nagrinėjamų autorių ir jų kūrinių atranka, nuosekliai atskleidžiama nacionalinės lietuvių vaikų literatūros raida leidžia laikyti šį veikalą subjektyvia, bet įžvalgia ir įtaigia XX a. lietuvių vaikų literatūros istorija. Tai knyga, atverianti lietuviškų kūrinių vaikams išskirtinumą ir kartu sąsajas su europine ir pasauline vaikų literatūra.

„Kasdienynas“.

Patirtys esė formatu
Žinomo poeto, Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureato Aido Marčėno eseistikos knyga pratęsia ankstesniąją – „Sakiniai“ (2013). „Kasdienynas“ fiksuoja 2012–2014 metų patirtis, pasvarstymus apie kultūros žmones, bičiulius, artimuosius. Eseistiniai užrašai perteikia poeto savivoką, spalvingus kultūrinio gyvenimo atspindžius.

„Kas čia, šviesiausios poezijos subinėje, slapstosi nuo gyvenimo? Aš. Mano tamsa. Ir mirtis – dabar net nežinau, ar labiau mano, ar tos poezijos.

Poetas... Dieve, koks idiotizmas! Ir gal dar didesnė niekšybė, nei kunigauti. Jei nebetiki. Kai meluoja pats sau.

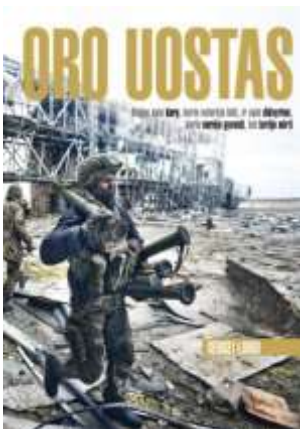
Ir vis dėlto – dramatiška, gal net – perspektyvoje – tragiška. O tai jau, mažutėli, šis tas!

„Širdies labirintas“.

Poezijos rinktinė. Lietuvių literatūros lobynas. XX a.

Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatės Nijolės Miliauskaitės (1950–2002) poezijos rinktinė. Ji parengta remiantis pačios poetės sudaryta rinktine „Sielos labirintas“ (1999). Rinktinėje „Širdies labirintas“ paryškinta vidinė raida, autentiškų išgyvenimų įprasminimas.

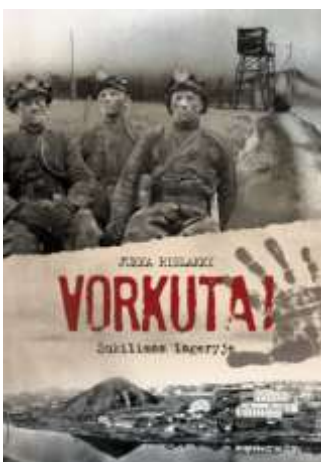
„Oro uostas“ – tikrais faktais grindžiamas romanas apie Ukrainos karių kovas su prorusiškais separatistais bei Rusijos karinėmis pajėgomis per 242 dienų trukusią Donecko oro uosto apgultį. S. Loiko buvo vienintelis užsienio žurnalistas ir fotografas, kuriam tada pavyko patekti į sugriautą oro uostą ir keletą dienų gyventi drauge su narsiais jo gynėjais.

Romano veiksmas prasideda Oro uoste – Donecko oro uosto prototipe, kur maža ukrainiečių įgula dieną ir naktį atremia gyvąją jėgą bei technika daugelį kartų pranašesnio priešo atakas.

Oro uoste yra ir amerikiečių fotografas, kuris išgyvena šį karą kaip savo paties dramą. Jo akimis skaitytojas mato tai, ką objektyvūs istorikai vadina Rusijos–Ukrainos karu.

Knyga iliustruota autoriaus darytomis nuotraukomis, atskleidžiančiomis ginkluoto konflikto realybę.

Sergejus Loiko – „Los Angeles Times“ korespondentas ir fotografas, specialiai siunčiamas dirbti ten, kur vyksta karai ir ginkluoti konfliktai. Per tą laiką jis parašė daugiau kaip tūkstantį straipsnių ir paskelbė daugiau kaip 600 nuotraukų.

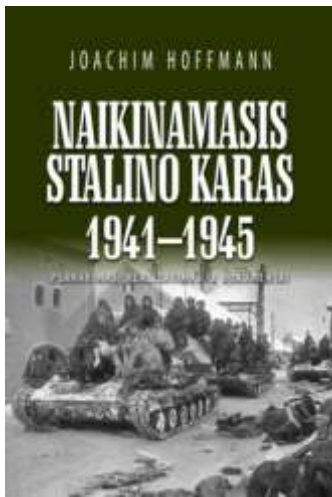
Vorkuta! Sukilimas lageryje. Autorius: Jukka Rislakki

Šaltą 1953 m. vasarą Gulago sistemą sudrebino kalinių sukilimas Vorkutoje. Tarp tų, kurie vadovavo sukilimui, buvo suomis Eino Prykä (Einas Priukia). Itin aktyviai veikė ir kaliniai iš Baltijos šalių bei ukrainiečiai. Akmens anglių 29-ojoje kasykloje lietuviams atstovavo nepriklausomos Lietuvos kariuomenės kapitonas Afanasijus Kazanas.

Remdamasis dokumentais, kalinių ir liudininkų prisiminimais, knygos autorius Jukka Rislakki (Juka Rislaki) intriguojančiai atskleidžia sukilimo peripetijas.

Nemažai kalinių dėl laisvės ir teisingumo paaukojo gyvybę. Nors sukilimas baigėsi kruvinu susidorojimu, Sovietų Sąjungos Gulago sistemoje prasidėjo didelės permainos.

Jukka Rislakki – žurnalistas, dokumentinių leidinių apie netolimos istorijos įvykius Suomijoje, Baltijos šalyse ir Rusijoje autorius, apdovanotas Suomijos Valstybės mokslo populiarinimo, tiriamosios žurnalistikos „Lumilapio“, latvių dienraščio „Diena“ premijomis, pelnęs „Suomen tietokirjailijat ry“ pripažinimo premiją, skiriamą mokslo knygų autoriams.

jo direktoriumi.

Naikinamasis Stalino karas 1941-1945

Šioje knygoje niekam nepavyko aptikti klaidų ar netikslumų, todėl jos nebuvo įmanoma moksliskai paneigti bei nepastebėti. Po straipsnių kairiuosiuose laikraščiuose, Vokietijos Bundestago deputatų frakcija „Sajunga 90-Žalieji“ kartu su socialdemokratais dėl šios knygos kreipėsi su provokacinėmis užklausomis ir papildomais klausimais į Federalinę vyriausybę. Deputatai reikalavo detalių atsakymų ir bandė pasiekti, kad prieš autorių ir kitus asmenis būtų imtasi teisinių priemonių. Savaiame suprantama tokia akcija laisvoje konstitucinėje šalyje susilaukė visiško fiasko.

J. Hofmanas vienas iš ryškiausių Vokietijos istorijos mokslo atstovų patvirtinantis postulata, kad Antrasis pasaulinis karas vyko tarp dviejų nusikalstamų režimų: Stalino Sovietų Sąjungos ir Hitlerio Vokietijos.

Knygos autorius 35 metus dirbo Bundesvero Karo istorijos tyrimų centre ir buvo

„**Povandeniniai kamikadzės**“ – pasakojimas apie neįtikėtiną Japonijos jūrų laivyno išradimą kaiteną. Šias torpedas keliu, kuriuo negrįžtama, – keliu į mirtį – pilotuodavo vyrai, savanoriškai aukojantys gyvybę dėl savo šalies. Kaitenų karinės pajėgos, sudarytos iš mirtininkų pilotuojamų torpedų, paskutiniiais Antrojo pasaulinio karo mėnesiais beviltiškai kovojo mėgindamos sutriuškinti Jungtinių Amerikos Valstijų laivyną. Tačiau šis ginklas buvo toks įslaptintas, kad apie jį nežinojo net patys japonai.

Jutaka Jokota (Yutaka Yokota) rengėsi tapti naikintuvo pilotu, bet kaip savanoris buvo perkeltas į povandeninių mirtininkų pajėgas. Šioje knygoje, sukurtoje dienoraščių pagrindu, jis detalai aprašo kaitenų atsiradimą, jų veikimo principus ir laimėjimus mūšiuose, kartu atskleisdamas kvapą gniaužiančią vidinę dramą vyrų, savanoriškai ėjusių kovoti ir mirti. Tai pasakojimas apie bene keisčiausią ir fanatiškiausią kovinę grupę per visą karo istoriją.

Baltoji mirtis. Suomis Simo Häyhä – žymiausias visų laikų snajperis

„Raudonasis milžinas kaipmat sudoros mažylę Suomiją!“ Būtent taip visas pasaulis kalbėjo 1939-ųjų lapkričio pabaigoje, prasidėjus Sovietų Sąjungos ir Suomijos Žiemos karui. Tačiau nedidelė šalis atsilaikė, apgynė savo nepriklausomybę.

Neįtikimai ištvermingas ir sumanus, tykantis priešų su paprastu šautuvu be optinio taikiklio, per kelis karo mėnesius žymusis snajperis Simo Häyhä (1905–2002) nukovė daugiau kaip 500 sovietų karių. Jis laikomas vienu geriausių snajperių per visą istoriją.

Baltoji mirtis... Štai tokį grėsmingą slapyvardį atšiauriame Kolas ruože pelnė paprastas suomių ūkininkas ir medžiotojas, kuris tapo tikra didvyriško pasipriešinimo legenda.

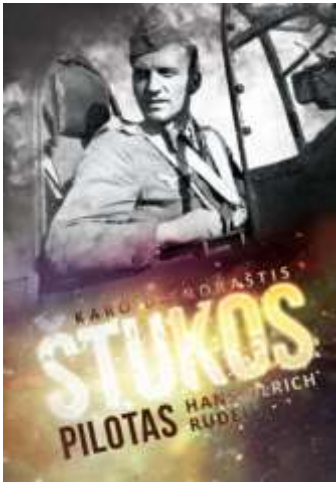

1942-ųjų mėsmalė

1942 m. pradžioje, kai vokiečių kariuomenė traukėsi nuo Maskvos, J. Stalinas šiuos metus net paskelbė „pergalingaisiais“ ir reikalavo vyti priešą į vakarus „nesustojant“. Bet iš tikrųjų viskas vyko priešingai. 1942 m. Raudonosios armijos pralaimėjimai ir nuostoliai buvo milžiniški.

Sovietų propaganda nesugalvojo nieko kita, kaip šiuos metus paskelbti „mokslo“ metais, – esą, Raudonoji armija dar tik mokėsi kariauti. Bet tas „mokslas“ brangiai kainavo: sovietų kariuomenė neteko apie 7 mln. žmonių.

Kaip tik apie šiuos Raudonosios armijos katastrofiškus pralaimėjimus knygoje „1942-ųjų mėsmalė“ išsamiai bei įtaigiai ir pasakoja žinomas baltarusių istorikas Vladimiras Bešanos.

Štukos pilotas. Karo dienoraštis

Pikiruojamojo bombonešio „Junkers Ju 87“ („Štuka“) pavadinimas tarsi savaime siejasi su šio tipo lėktuvo pilotu – visų laikų įžymiausiu Vokietijos ir pasaulio karo lakūnu Hansu Ulrichu Rudeliu. Šis žmogus gali būti laikomas taktinio meistriškumo, drąsos bei pasiaukojimo pavyzdžiu kovojant su techniškai pranašesniu ir gausesniu priešu.

Dėl išskirtinių asmeninių savybių H. U. Rudelis pasiekė ypatingų kovinių laimėjimų – paskandino vieną iš pačių didžiausių sovietų karo laivų „Marat“, sunaikino apie 500 tankų, apie 1000 kitų kovos bei transporto mašinų ir pelnė visus įmanomus aukščiausius karinius apdovanojimus.

Stalino komandosai.

Šią knygą A. Gogonas vadina „moksliniu popsu“. Remdamasis archyviniais dokumentais, autorius joje atskleidžia tikrąjį sovietų partizanų – tiksliau, Stalino specialiųjų dalinių – komandosų, veikusių vokiečių užnugaryje, veidą. Pirmajame skyriuje apžvelgiama bendra to meto padėtis ir partizanų judėjimo kūrimasis remiantis Stalino nurodymais. Tolesni skyriai, paremti pačių raudonųjų partizanų ataskaitų ir kitų dokumentų ištraukomis, įtraukia tarsi neįtikėtinas nuotykių romanas, kurio pasakojimas smarkiai skiriasi nuo to, kas sovietų istoriografijoje buvo teigiama apie „didvyrišką“ sovietinių partizanų kovą su fašistais.

Sovietų partizanus karo kelyje lydėjo girtuokliavimas, prievarta, melas, tarpusavio kova už būvį, atviras plėšikavimas, bakteriologinio ginklo panaudojimas, kanibalizmas, pasalūniška kova su priešininkais – Ukrainos sukilėlių armija ir lenkų Armija Krajova dėl įtakos teritorijose.

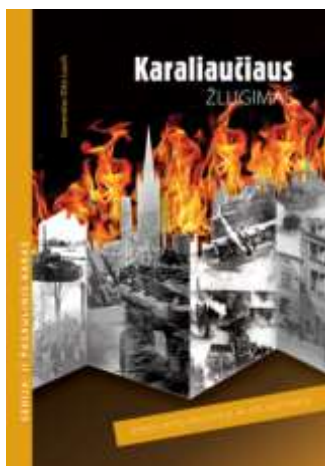

„**Slaptažodis – AKCENTAS**“ yra pirmoji tokio pobūdžio knyga mūsų literatūroje, kai humoristine forma vaizduojama lietuvių jaunuolių tarnyba sovietų kariuomenėje.

Autorius, Vytautas Leščinskas, pats tiesiogiai dalyvavęs aprašomuose įvykiuose, gerai pažįstantis nelengvą kareivio gyvenimo kasdienybę, detalai ir tikroviškai perteikia jos realijas.

Būsimajam rašytojui teko nelinksma rekrūto dalia tais dvidešimtojo amžiaus metais, kai sovietų kariuomenė buvo pasiekusį savo galybės viršūnę ir rengė pačias įžūliausias provokacijas prieš JAV, pagaliau net slapta dislokavo didelį skaičių raketų su atominiais užtaisais Kuboje, taip vos nesukeldama naujo pasaulinio karo, kuriame tikriausiai būtų plačiai panaudotas branduolinis ginklas. Didžiąją dalį tuomet trejus metus trunkančios tarnybos naštos jaunuoliui teko vilkti perdėto „slaptumo“ bei įtarumo sąlygomis – aviacijos bazėje, turinčioje pačios naujausios

karinės technikos. Tačiau greitomis sukurti tobuliausi sovietų kovos lėktuvai vienas po kito patirdavo katastrofas, kurios pasiglemždavo ir jų pilotų gyvybes...

„**Karaliaučiaus žlugimas**“ – tai vokiečių generolo O. Lašo (Otto Lasch) atsiminimai apie paskutines II-ojo pasaulinio karo kovas Rytų Prūsijoje (Mažojoje Lietuvoje) ir jos sostinėje Karaliaučiuje, autoriui grįžus iš 11 metų trukusios nelaisvės Sovietų Sąjungoje.

Paskutinis Karaliaučiaus tvirtovės komendantas aprašo mūšius, pasakoja apie to meto galimybes išsaugoti civilius gyventojus, pateikia savo nuomonę apie nacionalsocialistų partijos narių pavėluotus veiksmus.

Knygoje pasakojama apie Metgetų, Nemirkiemio ir kitų Rytprūsių miestų bei kaimų gyventojų, nespėjusių pasitraukti, žudynes, sovietų karių plėšikavimą, nors maršalas Vasilevskis žadėjo, kad Karaliaučiu kapituliavus, su žmonėmis bus elgiamasi humaniškai. Bet tai buvo tik tušti pažadai.

SS 500/600-asis parašiutininkų jėgerių batalionas. Autorius: Rolf Michaelis
Tai knyga apie vokiečių SS parašiutininkų jėgerių 500/600 bataliono istoriją. Vienas žymiausių vokiečių komandosų batalionas dalyvavo daugybėje neįprastų II pasaulinio karo operacijų įvairiose šalyse, sunkiose kovose patyrė didelių nuostolių. 500/600-asis batalionas dalyvavo kovose su Jugoslavijos Tito partizanais, Reicho gynybiniuose mūšiuose, operacijose kartu su SS oberšturmbanfiureriu O. Skorceniu (O. Skorzeny), kuris labiausiai išgarsėjo išlaisvinęs Musolinį. Autorius nemažai vietos skiria lietuvių kilmės parašiutininkams jėgeriams: paskutiniam 500/600-ojo bataliono vadui hauptšturmfriureriui Zygfrydai Miliui (S. Milius), unteršturmfriureriui Geruliui (Gerullis). Skyriuje „Kovos Lietuvoje“ aprašomos kovos prie Kauno, Raseinių, dalyvavimas „Fester Platz“ Vilnius įgulos gelbėjimo operacijoje. Autorius leidiniui parengti naudojo archyvine medžiaga, jį papildė įvairių operacijų, kuriose dalyvavo 500/600-asis parašiutininkų jėgerių batalionas, žemėlapiais. Papildomai leidėjai knygoje pateikia kovų prie Vilniaus, keletą nematytų, po karo į JAV archyvą NARA patekusių vokiečių kariuomenės žemėlapių, apie 120 parašiutininkų jėgerių treniruočių, ekipuotės, operacijų nuotraukų.

Stalino slaptieji agentai. Poveikis Rooseveltto vyriausybei
Autorius: M. Stanton Evans, Herbert Romerstein

Remdamiesi išslaptinta JAV ir sovietų archyvų medžiaga, autoriai rašo apie daugybę sovietų agentų (tarp jų buvo daug vietinių JAV komunistų ir jiems prijauniančių), ketvirtajame ir penktajame XX a. dešimtmetyje prasiskverbusių į įvairias JAV institucijas kelių Rooseveltto vyriausybės metu. Bet tai nėra knyga šiaip apie šnipinėjimą, o apie slaptuosius įtakos agentus ir jų poveikį valstybės politikai, nes, užimdami postus federalinėje tarnyboje, jie galėjo krypti JAV užsienio politiką ir visą pokarinio pasaulio tvarką Rytų Europoje ir Azijoje Sovietų Sąjungos interesų linkme.

Šnipas tarp draugų. Kimas Filbis ir didžioji išdavystė. Autorius: Ben Macintyre
Kimas Filbis (Kim Philby) – įžymiausias XX a. šnipas, Kembridžo universiteto auklėtinis, talentingas Britanijos slaptosios žvalgybos tarnybos MI6 pareigūnas, kuris ištisus dvidešimt metų išdavinėjo Sovietų Sąjungai savo draugus ir šalį. K. Filbį ir kitus du šnipus – Nikolą Eliotą (Nicholas Elliott) ir amerikietį Džeimsą Džyzų Engltoną (James Jesus Angleton) siejo tokia pat kilmė, toks pat kilimas karjeros laiptais, priklausymas tokioms pat mokykloms ir klubams ir tarnavimas tam pačiam tikslui – bent taip atrodė Eliotui ir Engltonui. Tikrovėje jų tarnybines paslaptis Filbis nutekindavo sovietiniams kuratoriams sužlugdydamas beveik visas stambesnes anglų ir amerikiečių žvalgybos operacijas. Net tada, kai susitelkus įtarimų debesims Filbis gynėsi melu ir išsisukinėjimais, Eliotas ir Engltonas vis viena jo neapleido. Ir tik 1963 metais, Filbiui pabėgus į Maskvą, jo draugams paaiškėjo, kas iš tikrųjų buvo tas žmogus, kuriuo jie taip pasitikėjo ir kurį taip nuoširdžiai mylėjo.

Mozgoimenije. Suklastota Didžiojo karo istorija.

Vieno žymiausių naujosios kartos Rusijos istorikų, keturių solidžių monografijų autoriaus, Marko Solonino knygoje paprastai ir aiškiai atskleidžiamos Antrojo pasaulinio karo karinės-istorinės falsifikacijos. Marko Solonino teigimu, pastaraisiais metais atsiradęs „politinių klastočių“ žanras, plačiai ir nevaržomai platinami grafomaniški rašiniai yra labai pavojingi visuomenei. Mokslinė bendrija privalo tam užkirsti kelią. Būtent toks šios knygos tikslas. Įžangoje rašoma: „Taip liūdnamai mąstant kilo idėja parašyti lengvą ir linksną knygą, kuri padėtų skaitytojui susipažinti ir nusijuokus atsikratyti labiausiai įsimintinų „smegenų plovimo“ pavyzdžių.“ O kartu atskleistų ir kai kuriuos naujus Antrojo pasaulinio karo istorijos faktus.